

4 mei 2025

DE GEZINDHEID VAN CHRISTUS

Filippenzen 1, vers 28 t/m 2, vers 10

Wij gaan in deze preek op bezoek bij een andere gemeente, een andere kerk. Zo'n kerkbezoek, ik denk dat we daar heel veel aan kunnen hebben voor ons gemeente-zijn, voor ons persoonlijke geloof ook en dat wij nog meer zullen begrijpen waar het nu echt om gaat als je gelooft. We gaan naar de gemeente van Filippi, een stad in oost-Macedonië, het noordoosten van Griekenland. In de eerste eeuw na Christus was het een bekende stad. Het was een stad met Romeinse privileges en dat zorgde er ook voor dat de keizer daar heel hoog stond aangeschreven. Nu, in die stad was ook een christelijke gemeente, waarschijnlijk wat kleiner dan onze gemeente, zo schat ik in. Ze kwam samen in de woning van Lydia (zie: Handelingen 16). Lydia, dat weten de dames van onze vrouwenvereniging wel, dat was (voor zover wij weten) de allereerste christen in Europa. Zij was een zakenvrouw en had waarschijnlijk een groot huis, dat zij beschikbaar had gesteld voor de samenkomsten. Naast Lydia en haar personeel zijn er ook nog anderen aanwezig in deze gemeente, mogelijk ook de cipier van de plaatselijke gevangenis die we ook in Handelingen 16 tegenkomen. Toen Paulus en Silas in Filippi in de gevangenis waren gezet, kwam deze cipier tot geloof. U kent misschien wel het verhaal: Paulus en Filippi bevonden zich in de gevangenis en zongen 's nachts lofliederen en toen opeens liet God een grote aardbeving plaatsvinden. De gevangenisdeuren gingen open en Paulus en Silas waren vrij..., maar zij vluchtten niet weg. Nee, zij legden de cipier het Evangelie uit. Want ja, Paulus was en bleef een gevangene van Christus, zoals hij zichzelf noemde. Nu de cipier zal dus ook wel lid zijn geweest van die gemeente. En dan was er mogelijk nog iemand in de gemeente die wij een beetje kennen. Dat is dat meisje die paranormale gaven had, dat meisje met die 'waarzeggende geest' die door Paulus daarvan was bevrijd in de Naam van Jezus. Ik denk dat zij ook wel door de gemeente zou zijn opgevangen.

Nou, even een schets van deze gemeente zo, maar nu naar het wel en wee van de gemeente toe: hoe gaat het met ze? Ik denk op zich best goed. Paulus is blij met hen. Paulus geniet van het contact dat ze met elkaar hebben en hij is ook dankbaar voor de ondersteuning die ze hem bieden op zijn zendingsreizen en ook nu hij (waarschijnlijk in Rome) weer in de gevangenis zit op het moment dat hij deze brief aan hen schrijft. Maar... het is best wel lastig om gemeente te zijn, want de buurt is niet zo blij met hen. Niet omdat ze te hard zingen op zondag, of omdat er geen parkeerplekken meer over zijn als de gemeente samenkomt..., maar omdat zij de maatschappij dreigen te ontwrichten. Hoe dan? Nou, op zich aanvaarden die christenen in Filippi wel het gezag in de samenleving, maar zij doen niet mee aan de verering van de keizer. Wij zouden misschien denken: 'nou, dus?' – maar in die tijd was de keizer, het geloof en de cultuur hecht met elkaar verbonden. In Handelingen 16 kan je lezen hoe ze Paulus en Silas in de gevangenis gezet konden worden, simpelweg met als reden dat zij

andere gewoonten verkondigden dan 'dat wat Romeins' was. Christenen werden gewantrouwd, als verdacht gezien, vreemd, ondermijnend. En daarom ondervonden ze tegenstand, ze vielen erbuiten, werden buitengesloten, je was niet altijd meer veilig op straat. Het tot-geloof-gekomen-zijn had dus tot gevolg dat het er niet bepaald gemakkelijker op werd in je dagelijks leven. Nu, daar wilde Paulus hen bij helpen.

Tja, als er spanningen zijn, zorgen zijn, dan kan je soms naar elkaar toegroeien omdat je elkaar nodig hebt, maar je kunt in tijden van crises ook uit elkaar groeien. Vooral als je heel verschillend bent, als je zoals die kerk in Filippi bestaat uit een rijke zakenvrouw en een gevangenis-cipier en misschien ook dat genezen slavinnetje enzovoort. Paulus roept daarom de gemeente op om echt een eenheid te vormen. Om (vers 1) één van Geest vast te staan en om samen eensgezind te strijden. En laat je geen schrik aanjagen door je tegenstanders, zo bemoedigt Paulus hen, want – en dan volgt er iets heel heftigs, vind ik (vers 29): *want aan jullie is het uit genade gegeven – jullie hebben de genade van God gekregen – om niet alleen in Jezus te geloven maar om ook voor Hem te lijden*. Het is Gods geschenk – zegt Paulus - dat jullie niet alleen geloven in Jezus, maar dat je ook voor Hem lijden moet ondergaan...

Nou, daar zal ik straks op terugkomen, maar voor nu even dit: geloven en vanwege je geloof lijden, offers moeten brengen, moeten incasseren..., dat hoort dus bij elkaar. Dat is genade, zo zegt Paulus zelfs. Geloven en offers-brengen-vanwege-je-geloof zijn twee cadeaus uit dezelfde hand, de hand van God. Wij zijn misschien geneigd om het als genade te zien dat je in een vrij land leeft..., dat je kan genieten..., dat je gewoon christen kan zijn zonder dat iets of iemand je in de weg zit, maar volgens Paulus is genade ook juist totaal iets anders, namelijk: dat het je echt iets kost. En als dat niet zo is - als je geloof geen problemen oplevert, of spanning, of moeten-incasseren - dan is het de vraag of je Gods cadeau wel helemaal hebt aangenomen..., of dat je de gulle Gever met Zijn tweede cadeau in handen nog op dit moment laat staan wachten...

Nou, daarover straks meer. Maar eerst even wat meer naar die eenheid kijken, waar Paulus het over heeft. Waar moet je aan denken bij eenheid binnen de gemeente? Paulus benoemt het als volgt (2,1): *als er enige bemoediging is in Christus...*, je kunt daar achteraan invullen: 'en dat is er bij jullie, als je het mij vraagt!'. *Als er enige troost is van de liefde...* 'En dat is er ook', zo wil Paulus zeggen. *Als er enige gemeenschap is van de Geest...* en ook dat is er. *Als er enige innige gevoelens en ontfermingen zijn...* check! *Maak dan mijn vreugde helemaal compleet*, zo gaat Paulus vervolgens verder: ga dan helemaal voor die eenheid!

Nu, deze dingen zijn dus belangrijk: bemoediging van elkaar. Bemoediging vanuit het gezamenlijke geloof in Christus. Nou, dat zie ik gelukkig best wel veel in onze gemeente terug. Bemoediging. Elkaar aanmoedigen. Als er gemeenteleden in het ziekenhuis zijn. Maar ook als jongeren examen gaan doen (wij zullen vanmorgen voor jullie bidden!) Als iemand door een donkere periode in zijn of haar leven gaat. Onze gemeente zal ook echt wel steken laten vallen, maar laten wij danken voor al die bemoedigingen in het klein of groot. Bemoediging. Troost. Het elkaar-versterken. Met elkaar bepaalde dingen dragen. ... En ook gemeenschap, zegt Paulus.

Paulus bedoelt daarmee: er met elkaar de schouders onder zetten, er zijn met elkaar. En ook gevoelens en ontfermingen: je verbonden weten met elkaar, gesteld zijn op elkaar. De ander waarderen, ook al is die ander soms ingewikkeld of wel heel anders.

Paulus zegt: maak dan mijn blijdschap compleet, doordat jullie eensgezind zijn, één van liefde, één van ziel, één van gevoelen. Nu, dat betekent niet dat je allemaal hetzelfde moet denken en hetzelfde hoeft te voelen in een gemeente hoor! Maar wel elkaar zoeken en elkaar vasthouden in wat wij geloven, waar wij doorheen gaan. Met elkaar bij de kern blijven en er samen voor gaan!

Nu, ik denk dat dit allemaal best wel hard werken was voor de gemeente van Filippi om hier vorm aan te geven. Want: een kleine groep mensen uit allerlei milieus afkomstig, met allerlei verschillende ideeën, denkniveaus en belevingen. Maar goed, dat je hebt je overal misschien wel, wat het vooral heftig maakte was dat het voor hen *zo anders* was dan wat er buiten de kerkmuren werd gezegd en gedaan. Want in die tijd had je een standenmaatschappij: je had mensen hoog op de ladder en mensen lager op de ladder en die hadden niets met elkaar. En alles in die cultuur was gericht op eer, op je status. En dan gaat Paulus nu die eenheid binnen de gemeente nog verder inkleuren door te zeggen: *doe niets uit eigenbelang of eigendunk, maar laat in nederigheid de een de ander voortreffelijker achten dan zichzelf*. Denk niet vanuit jezelf. Vanuit je eigen belang. En denk ook niet dat je het beter weet. Denk vanuit de ander. Stel de ander boven jezelf. Dat was in die tijd gewoon absurd...

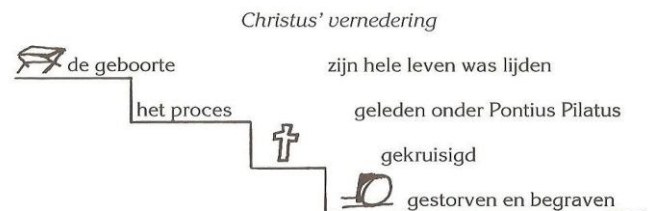
Maar nu even gelijk naar ons overstappen... *Doe niets uit eigenbelang of eigendunk, maar laat in nederigheid de een de ander voortreffelijker achten dan zichzelf*. Tja, zo'n zin is natuurlijk dodelijk voor mensen met een minderwaardigheidscomplex, die altijd al geneigd zijn om zichzelf onder een ander plaatsen. Maar het gaat er niet om dat die ander meer is, beter is, belangrijker dan jou. Nee, in een gemeente is iedereen even belangrijk. Jij bent niet minder. Maar, zo krijgt iedereen de opdracht (hoog, laag, oud, jong): denk vanuit die ander en niet vanuit jezelf. Geef de ander eerst de ruimte. Luister naar de wijsheid van een ander. Bedenk wat die ander nodig heeft (of beter: vraag het hem of haar: wat kan ik voor je betekenen).

Nu, wij hebben de standenmaatschappij van de eerste eeuw wat achter ons gelaten, maar ook voor ons valt zoiets niet mee, volgens mij. De ander belangrijker achter dan jezelf. Probeer dat maar eens als christelijk gezin aan tafel: wie het eerste mag opscheppen, wie het laatste restje mag, wie er na het eten het eerst mag douchen enzovoort. De ander belangrijker achten dan jezelf? Probeer dat maar eens als het spannend wordt op een kerkelijke vergadering: de mening van de ander belangrijker achten. Of let eens op jezelf, hoe je tijdens een kerkdienst naar anderen kijkt, wat je van anderen denkt. De ander belangrijker achten dan jezelf, dat is een uitdaging... Maar in die samenleving van Filippi, met die standenmaatschappij, waar alles ging om 'eer' en wat er allemaal maatschappelijke onderscheidingen waren..., was dit gewoonweg een bom onder de cultuur van die tijd. Dit was *zo wereldvreemd*..., *zo anders*...

Nou en dan zijn wij waar wij moeten zijn vanmorgen... Ik heb u een hele rondleiding vanmorgen gegeven in de gemeente van Filippi, maar waar ik met u bij wil blijven

staan is dit: *hoe wereldvreemd wij moeten zijn als christenen*. Of wij nu in Filippi in de eerste eeuw voor Christus, of in Maarssen in de 21^e eeuw leven..., christenen zijn gewoon vreemd en vormen een tegencultuur. Want wij passen met ons geloof gewoonweg niet in onze cultuur. Een tegencultuur. Nee, niet omdat wij *tegen* allemaal dingen zijn. Ik word er altijd wat verdrietig van als christenen in het nieuws komen die tegen dit zijn... en die fel tegenstander zijn van... en die ook niet mee willen gaan in dit of dat... Meestal kom men dan als kerk er later alsnog achteraan, nadat wij eerst wat hebben tegengehouden..., altijd net iets later dan de rest van de maatschappij. Nee, laat dat 'tegen zijn' niet al te voorop staan in onze kerken, het gaat wat onze wereldvreemdheid betreft om iets heel anders, namelijk om dit: 'volg het voorbeeld van Jezus', zo zegt Paulus. Vers 5: 'laat die gezindheid (die mindset, die mentaliteit) in jullie zijn die ook in Christus Jezus was'.

Welke gezindheid? Hoe moeten u en ik voelen, denken, doen? Paulus citeert een lied misschien wel een van de oudste christelijke liederen (ik geef het in mijn eigen woorden weer): Jezus was God, maar Hij wilde deze hemelse rijkdom en Goddelijke heerlijkheid niet voor Zichzelf houden. Hij heeft Zichzelf helemaal leeggemaakt, uitgegoten door een menselijke slaaf te worden..., door een mens onder de mensen te worden. En als mens heeft Jezus Zichzelf vernederd, gehoorzaam geworden tot in de dood... de kruisdood. Vanuit de allerhoogste hoogte, is Hij tot in de aller diepste diepte afgedaald. En daarom heeft God hem verhoogd..., daarom heeft Hij de belangrijkste Naam ontvangen, Naam boven alle namen..., en daarom zal in Zijn Naam iedereen zich buigen in de hemel en op de aarde en belijden: Jezus is HEER! ... Of zoals wij zongen: U daalde neer naar de aard, om mens te zijn, van de stal naar het kruis droeg U mijn pijn, van het kruis naar het graf..., uit het graf weer opgestaan, Heer, ik prijs Uw grote Naam.

Ik heb het bij de jongste groep op catechisatie laatst besproken, zij moesten het ook uittekenen: hoe diep Jezus is gegaan..., welke trappen Hij naar beneden is gegaan... steeds dieper... vanuit Zijn Goddelijke heerlijkheid... naar de mensenwereld afgedaald (Kerstfeest)... een van de meest onbegrepen mensen geworden (Zijn leven)... aan het kruis gehangen (nedergedaald ter helle, Goede Vrijdag)... Nou, zegt Paulus, laat dit je voorbeeld zijn. Wat? Nu: *je rust, je eigenheid, jezelf opgeven, jezelf geven... om een ander te redden, om tot zegen te zijn, de ander te helpen, te eren, een ander tot bloei te laten komen, in Gods licht te laten stralen*. Dat loflied op de Heere Jezus wordt door Paulus geciteerd om hiermee de krachtige oproep te doen: laat die gezindheid die Jezus Christus had, laat die mentaliteit ook onder jullie zijn, laat dat ook jouw mindset – jouw manier van denken en doen – zijn.

Laat dit voorbeeld van Jezus uw denken en doen bepalen bij hoe wij in de kerk met elkaar omgaan. En ook in hoe wij als kerken met allerlei eigen kleurtjes met

elkaar omgaan. En ook in hoe wij in het gezin met elkaar omgaan. En ook in hoe je als man met je vrouw omgaat en andersom. En hoe je deze week omgaat met die persoon die op je pad komt. Die gezindheid van Christus..., zo diep willen gaan voor een ander. Zo het heil, het geluk van de ander op het oog. Zo dienend...

Dus een beetje de zwakkeling uithangen in de samenleving? Maar wij moeten toch net als iedereen ook opkomen voor onszelf, leren om onszelf te profileren, te ontwikkelen, iemand te durven zijn enz.? Nou, misschien wel..., maar even wachten: zwak is het zeker niet hoor! Christenen hoeven echt niet zwak te zijn. Nee, ons voorbeeld is de meest krachtige Persoon Die er is: Jezus Christus. God Zelf. Er werd in het lied dat Paulus citeert, over Jezus gezegd: 'Die Zichzelf ontledigd heeft', Die Zichzelf heeft uitgegoten. Nu, dat is precies onze God. Een God Die geeft, Die Zichzelf uitgiet, Die Zijn liefde laat stromen... God is een en al Geven, Zichzelf-geven. En daarin is Hij zo anders dan alle goden en alles wat zich als god laat vereren. De Vader, Zoon en Heilige Geest, God-Drie-enig is een bron van liefde, liefde die van alle eeuwigheid af aan elkaar wordt gegeven ..., een oneindige, eeuwige stroom van liefde, Zichzelf gevende liefde... Liefde Die in Christus naar deze aarde is gekomen. Zichzelf gevende liefde... Wie Mij heeft gezien, heeft de Vader gezien..., zo is onze God... Zichzelf gevende liefde... En nu wordt van u en mij gevraagd: willen wij op dit machtigste voorbeeld, op Hem lijken en ook onszelf 'uitgieten'? En daarom werd door Paulus – ik zou er nog op terugkomen – over die gemeenteleden gezegd dat zij een dubbel cadeau hadden gekregen: niet alleen om in Jezus te geloven, maar ook om voor Hem te lijden. Het is te mager om 'gewoon' in Jezus te geloven. Nee, Jezus wil in jouw en in uw leven wonen, Hij wil jou in Zijn leven laten delen..., je leven vullen en vormen door Zijn Zichzelf gevende liefde. En als Jezus' liefde ook in jouw houding tot uiting komt..., als u ook zo gaat denken en doen..., dan ben je echt nieuw geworden..., dan is het echt Pasen in je leven..., dan is de levende Christus niet alleen een geloof, maar dan is Hij je leven. Daarom kan zelfs het lijden met Christus een cadeau zijn..., omdat je daarin nog dichterbij Christus bent, dan je al was..., omdat Zijn leven nog meer vorm krijgt in jouw leven.

Maar - en daar liep de gemeente van Filippi tegenaan – dan ben je dus echt wereldvreemd. Want dit past niet in het format van deze wereld. Toen niet en nu niet. In de mensenwereld en in de dierenwereld telt het recht van de sterkste. En alles in de maatschappij is gebaseerd op onze *rechten*. Elke westerse samenleving gaat uit van gelijke rechten. En wij gaan in de kerk niet uit van gelijke rechten, maar van gelijke diensten: elkaar tot dienst zijn in de gemeente en daarbuiten. Dan ben je echt wereldvreemd, als je de ander zo belangrijk vindt, belangrijker dan jezelf...

Ik ben pas geleden lid geworden van Linked-in, maar daarin zie je iedereen zichzelf aanprijzen met al zijn of haar diploma's en capaciteiten en relevante werkervaring... Nu begrijp ik wel hoe belangrijk dit is in het werkveld, maar stel je voor dat je Filippenzen 2 op Linked-in zou citeren: ik heb vier opleidingen in the

pocket, drie cursussen gevolgd, ik spreek drie talen, waarvan ik er twee ook schriftelijk zeer goed beheers, ik kan scherpe analyses maken en ben een echte teamplayer, maar de ander is echt voortreffelijker dan ik. Heel raar...

In een wereld waarin je jezelf moet laten zien, waarin je moet kunnen concurreren, waarin je zelfstandig moet kunnen zijn, in de wereld waarin het eten of gegeten worden is..., geven christenen zichzelf... vanuit de gezindheid van hun Heere.

Zij laten hun leven niet beheersen door de dynamiek van deze wereld, maar door het voorbeeld van hun Heere.

Christenen buigen niet voor de machten die hen meenemen en verleiden, maar buigen maar voor Eén, Jezus Christus, voor Wie eens alle knie zich zal buigen in de hemel en op de aarde.

Zij bouwen hun leven niet op volgens de wetmatigheden van deze wereld, maar kennen slechts die ene Wet (ik citeer Romeinen 13): u zult uw naaste liefhebben als uzelf.

In deze wereld waarin je respect moet verdienen, volgen wij de opdracht om elkaar onderdanig te zijn. Efeze 5: of

je nu slaaf of heer bent, man of vrouw, kind of ouder..., wees elkaar onderdanig in de vreze Gods (in het ontzag voor God)

In deze wereld ga je met zo'n instelling ten onder. Maar wij sterven met Hem mee, Die ons leven is.

Maar als je je leven wilt behouden, je rug recht wilt houden en je handen schoon..., dan zal je het leven voorgoed verliezen.

Zijn wij als gemeente, als christen echt zo tegendraads..., zo wereldvreemd..., zo eensgezind met de gezindheid van Christus? Of dobberen wij toch wat met de stroom mee? Het blijft een zoektocht hoor! Want tegelijkertijd leven wij in deze wereld, binnen deze kaders en moeten wij ons bestaan in een onvolmaakte wereld zien vorm te geven, moet er gewoon worden gewerkt, gestudeerd, verdiend, moeten wij onszelf verzekeren, onszelf verzorgen en mag er ook worden genoten enzovoort. Maar is die gezindheid van Christus ook onze gezindheid? Willen wij dat Zijn leven ons hele leven doortrekt? ... Of willen wij als kerk eigenlijk toch wel een beetje erkenning tussen alle andere organisaties in? En willen wij wel dat onze gemeente een herberg is voor iedereen, of is het eigenlijk een massagepraktijk als momentje voor onszelf? En doen wij in ons persoonlijk leven gemakkelijk een stapje terug om te dienen en te zegenen of willen wij als persoon nog wat gezien worden? Of in ieder geval met rust gelaten worden?

Jezus volgen betekent geen eigen leven meer hebben. Zijn leven is ons leven geworden. Zijn gezindheid vormt heel ons denken en doen, moeten en voelen. Zo radicaal zet Pasen alles op zijn kop, als de opgestane Heer in ons midden is. ... Maar... zo mooi mag het ook zijn, want: Christus, de Levende, wil bij ons zijn, in ons zijn, door ons heen werken. Hij met ons. En wij met Hem. Wij sterven en wij leven met Hem. Leven tot in eeuwigheid!